

— **Za kmeta!** V češkem deželnem zboru je naznanil kmečki poslanec Štal sledeče zahteve kmetov glode vojaščine: 1. Vlada se pozivlja, da dovoli na prošnjo šesttedenski dopust dotičnim aktivnim vojakom, ki so potrebni doma med žetvijo. 2. Ubožnim rezervistom se naj da med orožno vajo za preskrbo družine primerna podpora. 3. Rezervistom se naj plača voznja k orožni vaji in nazaj domu.

— **Dr. Eduard Gregar**, poslanec mladočeške stranke, je dne 1. t. m. umrl, star 79 let. Bil je naroden poslanec in izboren ljudski govornik. Prvikrat je bil za poslanca izvoljen l. 1861.

— **Kmečki upor na Rumunskem** se bliža svojemu koncu. Vojaki so večinoma povsod zadušili upor. Tu pa tam so še nemiri, katere bodo pa tudi kmalu potlačili z vojaško silo. Te prilike so se marsikje poslužili različni zlobneži in roparji, ki so plečili in ropali, vsega so pa potem bili krivi kmetje. Poročila od 1. t. m. so: Pričelo je snežiti. Ob Moldavi so v Putni nemiri. Kmetje zahtevajo, naj se izpremené najemniške pogodbe. V Putno so odposlali vojaštvo. Iz Vlaškega se poroča: V okraju Prahova je splošno mirno, v Salceji so razkropili vstaške kmete vojaki. V Patuleli je ubilo vojaštvo štiri in ranilo tudi štiri osebe. V dolškem okraju nastopajo kmetje proti četam, ki so jih prisilile na upor. V Langi so bili spopadi. Več oseb je ubitih in ranjenih. Krvavi spopadi so bili tudi v Marsani in v Troici. V Galiceji, središču upora, so prijeli vse voditelje upora. Popolen upor je v občinah Hurezani in Pegeni. V ardeškem okraju so zažgali uporni kmetje vas Ziomages. V Saolu so uporniki vse opustošili. Mir se je povrnil popolnoma v Vlasci. V Buzenu je razkropilo vojaštvo četo, ki je pustošila v Singeru in v Salceji. Ranili so 20 upornikov. V Moldavi se položaj zboljšuje. Velike čete so uničene. Voditelje upora izročujejo kmetje prodirajoči armadi, prosijo za milost in vračajo vzete stvari. Obstreljevanje v Bailestju je vplivalo na vstaše. V nekaterih krajih nastopajo kmetje proti vstaškim četam. K svojim polkom se vračajo rezervisti, ki so se pridružili upornikom. Nemire so povsod zadušili. V berlitoški okolici so uporniki zažgali posestva. V Berlitovo vozeči se popotniki so videli med vožnjo v nedeljo po noči grozni prizor. Celo progo, dolgo 30 kilometrov, so razsvetljavale goreče vasi. Posestva Christodorea-ujia, grad kapitana Petruscuja in Plosce, graščini Angelescuja in Grigorina sta popolnoma pogoreli. Grigorin je izgubil vse premoženje 700.000 lejov. V celi Valahiji je proglašeno vojno stanje. Deželo so razdelili v osem okrajev, vsakemu poveljuje kak general. V Bukareštu so prijeli tri osebe, o katerih sodijo, da so pripravljale kmečki upor. Agitatorji so rekli kmetom, da brez upora ne dobe zemlje. V Prahovi pleni več sto mož močna četa. Oblast ni možna dovolj, da zaduši upor. Bukarešt, 31. marea. Iz Teleormanu se poroča, da pohajajo čete po mestih in vaseh. Uničujejo kar jim pride v roke in požigajo kraje. Oblasti so brez moči. Pri Bugestiju so razkropili vojski kmete, ki so imeli enega mrtvega in več ranjencev. Vojaška bolnišnica v Galacu je prenapolnjena ranjencev. Pred bolnišnico so bili izgredi. Množice so kričale: „Proč z vojaštvom!“ in „Proč z vlado!“ Mobilizirane so čete v okraju Konstane. V Giurgiu je odkorakal 38. brambovski polk. Boji med vojski in upornimi kmeti se namreč v giurgiuskem okraju še vedno vrše. Mesto Olcești so zasedli huzarji in pehota. Ponoči so napadli kmetje prednje straže pehote. Nastal je hud boj. Kmete so porazili vojaki. Pri mestu Giurgiu je streljala artilerija. Ubilih je bilo 36, ranjenih pa 126 kmetov. V bližini mesta Calafets so napadli konjeniki vstaške kmete in jih razkropili. Ubilih je bilo 12, ranjenih pa 15 kmetov. Tudi vojaki so imeli izrube. V Per-

sinaleju so obkolili kmetje vladno poslopje in stavili svoje zahteve. Zagrozili so, da razrušijo vladna poslopja, ako se ne izpolnijo kmečke zahteve. Poveljnik orožništva Caplescu je brez moči. Došla stotinja 21. pešpolka je razkropila kmete in prijela 82 vstašev. Iz glavnega mesta Bukarešta poročajo dne 3. t. m.: Kmečki punt je zadušen. V nekaterih okrajih vojaki pobijajo in zapirajo zadnje roparske čete.

Razne novice.

* **Vstoličenje.** Na Velikinočni pondeljek je prevzvišeni knezoškof dr. Mihael Napotnik slovesno vstoličil ob navzočnosti velike množice ljudstva v stolni cerkvi v Mariboru za stolnega prošta mil. gosp. prelata Karola Hribovšek. Na mnoga leta!

* **Duhovske vesti.** Zupnijo Sv. Barbara v Halozah je dobil č. g. Ivan Vogrin, kaplan v St. Petru pri Radgoni. — Č. g. Franc S. Gomilšek, provizor pri Sv. Barbari v Halozah, je prezentiran na župnijo Sv. Peter na Medvedovem selu. — Župnija Stoperce je podeljena tamošnjemu provizorju č. g. Andreju Keček.

* **Proč s predpraviciami!** Pred dobrimi 50 leti se je kmečko ljudstvo osvobodilo gospodarskega jarma grajščakov. Zdaj, ko je dobilo ljudstvo novo volilno pravico, gre se za osvobojenje kmeta izpod političnega jarma grajščakov in meščanov in uradnikov, gre se za to, da bode kmet prišel do veljavne besede pri postavitvah in vladanju države. V marsikaterih krajih pa še uživajo grajščaki predpravice, nad katerim se premalo spodbikamo. Tako n. pr. imajo nekateri grajščaki v nekaterih krajih pravico ribariti po občinah, kjer nimajo peščiče zemlje. Marsikateri stotak bi lahko to neslo občini, ko bi ona imela to pravico in jo dajala v najem. Občina skrbi za ceste, za šole in tako potrebuje dohodkov, ribarenje po njenih potokih pa ima kak tuj grajščak, ki čestokrat daleč kje proč stanuje in da ribarenje v najem kakemu čestokrat ljudstvo sovražnemu človeku. Neka občina ima skrbeti oziroma prispevati k stroškom za osem šol, pa po občini ima grajščak ribarenje. In kako strašne kazni se nalagajo tistemu, ki bi se drznil kako ribo vjeti. Tako n. pr. mi je znan slučaj, da je bil neki kmet zaprt tri mesece in je čez 100 K plačal globe in zraven še je pol večnosti dragega časa presedel v preiskavi, med tem ko mu je delo doma zaostajalo, in vse to za kakih 15 postrvi, ki jih predrznil uloviti. Poslanci, na delo, ta predpravica grajščakov je ostanek iz tiste dobe, ko j še vladala pest in surova sila.

* **Kmečki kandidatje in liberalni kandidatje.** Slovenska kmečka zveza je prepričana, in to prepričanje je tudi med liberalci splošno razširjeno, da bodo vsi kandidatje, ki so sprejeli njen program, pri volitvah zmagali. Za to je morala Kmečka zveza gledati na to, da so se izbrali kandidatje, ki so tudi sposobni za delo v državnem zboru. Liberalna Narodna stranka si je lahko zbrala može kot Glaserja, Ježovnika, Robleka, Roša, ker za otovo ve, da ne bodo nikdar sedeli v državni zbornici. Slov. kmečka zveza pa si je v svesti popolne zmage na celi črti, vsled tega pa tudi ve, da jo čaka dolžnost, vse to tudi izpolniti, kar sedaj volilec obeta. In če hoče to storiti, mora si izbrati za to sposobne može! S tega stališča se morajo soditi kandidatje kmečke stranke in s tega stališča jo trezni ljudje tudi sodijo. Če tudi so kandidatje različnih stanov, vendar stoji vsi na programu Slovenske kmečke zveze. Liberalci sami so vodstvu kmečke stranke v za-

upnih pismih pisali, naj ne gleda vodstvo samo na priljubljenost kandidatove osebe, ampak kolikor mogoče na kandidatovo sposobnost, da se bo na Du... res za narod tudi kaj storilo. Ta pisma se še uranijo in če bo treba, bomo nekatere hujskače proti našim kandidatom grdo razkrinkali.

* **Zgodovina shoda v Mestinju.** Liberalci, združeni s štajerčanci, trobijo sedaj v svet, da si bodo v nedeljo dne 7. aprila „neodvisni“ kmetje postavili kandidata proti kandidatu Slovenske kmečke zveze. Mogoče, da bo res kateri zborovalec mislil, da je neodvisen, toda za zastorom je bil shod v Mestinju od celjskih advokatov in liberalnih učiteljev iz okraja dobro pripravljen. Na shodu liberalne stranke v Mariboru se je po poročilu „Domovine“ št. 38 o volilnem okraju Rogatec-Smarje-Kozje obravnavalo tako-le: „Predsednik (dr. Kukovec) ... preide k volilnemu okraju Smarje, Rogatec in Kozje. Tudi za ta okraj sklene zaupni shod, da postavi Narodna stranka svojega kandidata. V poštev prideta pri tem nadučitelj Alojz Strmšek pri Sv. Petru in pa učitelj Franc Ferlinč v Smarju. A ker je klerikalna (reci prav kmečka) stranka začela po svojih časopisih nesramno gonjo proti naprednemu učiteljstvu, smatratata dva sedanji čas za neprimeren, da bi mogla uspešno nastopiti.“ Tako torej! Liberalnima učiteljema Strmšku in Ferlinču se je ta čas ozrodje prekliso, uspeha še ni upati, za to hočejo sedaj poslati „neodvisnega“ kmeta v boj po blamažo. Kadar pa bo okraj dovolj pripravljen za Strmška oziroma Ferlinča, takrat pa lahko „neodvisni“ pobere sila in kopita ter gre. Stranka je v Mariboru tudi sklenila, prirediti za okraj posebni shod, na katerem postavi kandidata. In ta shod je v nedeljo v Mestinju pod tvrdko „neodvisni kmetje.“ Cel shod so pa v resnici pripravili celjski koncipienti po svojem sluzi Oroslavu Kušecu. In agitacijo za shod so prevzeli po okraju liberalni učitelji. Kušec je že tudi bil tako srečen in je najzvestejšim smel naznaniti, da so si celjski advokate izbrali za kandidata izdajico iz vrst Slovenske kmečke zveze. V nedeljo pa se bo tako delalo, kakor da bi se vse dogodilo slučajno in neodvisno!

* **Celjska „Domovina“** v sedanji strankarski strasti vidi in sliši samo tedaj kandidate Slovenske kmečke zveze, kadar se ji zdi, da je treba po njih udariti. Seveda nepošteni starki mnogokrat vdarec tudi spodleti. V zadnji številki bahato vpraša, ali mislijo pač naši volilci in naši kandidatje o vprašanju ločitve Avstrije in Ogrske ter lahkomišelnost trdi: „Na volilnih shodih ni še nikdo o sprejmovil o tem vprašanju.“ Seveda, Roš, Glaser, Ježovnik ne bodo govorili o tem vprašanju, ker menda sploh ne vedo, kaj je ločitev Avstrije od Ogrske. Pač pa kandidatje Slovenske kmečke zveze posvečajo svojo pozornost tudi temu predmetu in resnicoljubna „Domovina“ sama bo vedela, da je n. pr. dr. Korosec na shodih pri Sv. Roku in v Trbovljah nesumljeno bičal Narodno stranko, ki se po svojih govornikih in glasilih izreka brez kakih posegov za ločitev, ker ne pomisli, kaka nevarnost bi ravno vsled tega nastala za jugoslovansko vprašanje. Sezidal bi se kitajski zid med Slovensko in Hrvaško. Narodna stranka pač ni v nobenem vprašanju odločno narodna, „Domovina“ pa gleda na politične nasprotike le malokedaj resnicoljubna.

Nov način liberalcev, da bi blafali Kmečko zvezo in njene kandidate, so nepoštena poročila o naših zborovanjih. O vsakem našem zborovanju hočejo razglasiti, da se je ponesrečilo. No, dne 14. maja pa se bo liberalcem ponesrečilo. Mi vemo, da kmečka stvar v vseh okrajih dobro stoji. Liberalci delajo le prah!

vpliva na njegove živce tak obširen in tih prostor. Na otroku, razgretem od domišljije in pričakujočem česa nepričakovanega in izrednega, pa se odbija še dokaj močneje ta vtis. Počakal sem nekoliko, ura je udarila četrtino, pol ure in bitje ure se je oglašalo v cerkvi kakor bi nabijal po sodu, toda nikjer pri durih ni bilo zapaziti niti najmanjšega šuma. Nemara stražniki danes ne smatrajo za potrebno čuvati cerkev? Ali pa so nemara pse spustili vanjo, ko se je že povsem stemnilo?

Dvignil sem se po stopnjici ter se nekoliko ogledal. Skozi bližnjo veliko okno je otožno in rezko prodirala zadnja dnevna svetloba. Bilo je to že meseca listopada in dnevi so bili že jako kratki. Od zunaj je k meni le jako poredkoma dospel kak glas; ako pa je dospel, oglašal se je močno glasno. Na večer je v tem mestnem oddelku bilo nenavadno tiho. Časih so se začeli težki koraki posameznih pešcev. Črez nekoliko presledkov časa so se začeli koraki nekaterih mimogredočih in dva možakarja sta se razgovarjala z debelimi glasovi. Na to se je nekje v daljavi začel zamolki ropot koles. Očividno je skozi vrata v trdnjavo vhaljal nekaj težak voz. Ropot koles je bil čimdalje bolj razločen, jasen, ter se je čimdalje bolj bližal, končno je bilo moči slišati tudi odmev kopit, rožlanje težkih verig, ropot velikih koles; ni moglo biti drugače, nego, da so drdrali mimo vojaški vozovi v svetojursko vojašnico. Ropot je bil tako močan, da so celo cerkvena okna zvenkljala in po nekje na zgornjem koru so zažebljali prestrašeni vrabci. Pri tem piskanju sem se svobodnejše oddahnil; močno ljubo mi je bilo spoznati, da se nahajajo tukaj ob enem z menoj še nekatera druga živa bitja.

Ne moram reči, da bi bil čutil strah ali dolg čas radi svoje osamljenosti. Česa bi se naj bil tudi

bal? Najsi sem tudi priznal neobičajnost svojega podjetja, vendar dvomov ni bilo nobenih. Da bi se mi bila vest oglašala radi grehov, tega nisem mogel reči; nasprotno čutil sem nekako navdušenost, neko pobožno navdušenje spreminilo me je v posebno vzvišano bitje.

Mogoče, da bi se bil poklonil sam pred seboj, ko bi bil zamogel otrok biti sposoben za takšno neumno samoljublje, ki je tako priljubljeno odrastlim ljudem. Ob drugem času ter na drugem kraju bil bi se jaz nemara bal prikazni, toda tukaj, v cerkvi bi prikazni gotovo ne imele kakšne oblasti! A duhovi tukaj pokopanih svetnikov? Danes sem imel tu opraviti zgolj s svetim Vavlavom, ki je pa moral biti z menoj močno zadovoljen, ker sem se lotil tega podjetja radi tega, da ga vidim v njegovi slavi, kako on služi sveto daritev gospodu Bogu. Ko bi si pozelel, hotel bi mu pri tem kaj rad streči pri sveti maši ter jako previdno prenašati okovane mašne bukke od ene strani na drugo, ter tudi skrbeti za to, da zvonček ne zažvenglja niti za enkrat več, nega je neobhodno potrebno! Bil sem celo pripravljen, vleči jarmene pri majhnih orgljah ter peti, peti tako tanko in mило, da bi se celo sveti Vavlav razjokal, položil mi obe roki na glavo ter dejal: „Dobro dete!“

Ura je glasno odbila pet ter me s tem zdramila iz zamišljenosti. Izvlekel sem knjigo iz svoje šolarske mavhe, ki mi je visela na jermenu preko hrbtna, je položil na naslonjač ter jo jel čitati. Z mladimi očmi je to bilo še mogoče, brez obzira na to, da je bilo že precej mračno. Toda sleherni, bodisi tudi slab glas, od zunaj me je zanimal, da sem nehaj čitati, dokler ni nastala zunaj vnovič mrtva tišina.

Evo, v bližini je bilo moči slišati urne, drobne korake. Hipoma je pod oknom nekdo obstal. Kakor bi trenil, me je prešinila radostna misel, da sta to oba moja tovariša. Od zunaj se je začelo ono posebno žvižganje, ki nam je bilo tako priljubljeno. Kar tresel sem se veselja pri misli, da ste se me moja tovariša spomnila ter pritekla semkaj, najsi tudi se vtegne zgoditi, da bosta reveža celo kaznovana za to! V tem času sem trepetal tudi vsled ponesne zavesti, da me ona sedaj občudujeta, ker ona ne bi bila sposobna prebiti vsaj eno urico na mojem mestu. Gorje, revna fanta ne bosta spala nočjo vso noč! Oh, kako rad bi ju bil spustil ob tej uri k sebi!

A sedaj evo, kriči Fricek — to je bil sin vrtarja. Fricek, kako ga neki ne bi poznal! Jaz imam tega Friceka tako rad, danes pa ga je ves dan preganjala nesreča. Zarano po prvi sv. maši je razlil vodo duhovniku na noge. Fricek se v cerkvi neprestano ozira naokrog ter ne gleda duhovnika; po obedu, ko je Fricek dražil ravnateljstvo Ančiko, ga je zatekel pri tem gospod učitelj.

In evo, oglašil se je radostni klic Kubičeka. Kubiček, ho! ho! ho! Meni se je samemu ljubilo zakričati na nju ali njima zažvižgati, ali se vsaj oglasiti z močnim glasom, toda — bil sem v cerkvi. Tovariša sta govorila glasno, da sem ju zamogel slišati, dasi sta celo zakričala, toda na moja ušesa so dohajale zgolj glasno izrečene besede: „Ti si tukaj!“ „Ti si tukaj!“ „Ali te ni strah!“ „Jaz sem tukaj!“ „Jaz se ne bojim!“ Ako je kdo šel mimo, sta ona zbežala na stran ter se potem vnovič vrnili. Zdelo se mi je, da sem videl skozi steno njuno kretanje in raz lica mi ni mogel preiti nasmehljaj.

Dalje sledi.

* **Slovenski kandidat za mesto Maribor.** Zagnano zborovanje o volilnih zadevah mestne skupine Maribor se vrši v soboto dne 6. aprila.

* **Kmetje, pazite!** Liberalna stranka vam lahko sedaj v volilnem boju vse obljubi, ker ji ne bo treba nobene obljube izpolniti. Kakor je gotovo, ne bo noben njenih kandidatov zmagal. Slovenska kmečka zveza pa sme samo to obetati, kar bo lahko tudi izpolnila. To je razložek!

* **Zopet preklic.** Kadar dr. Kukovec zine, je nevarnost za stranko in njega, da se blamira. V zadnji „Posavski straži“ zopet beremo ponižno izjavo dr. Kukoveca, v kateri pravi, da v sestavku „Nar. Lista“ z dne 17. marca ni mislil tako, kakor so mnogi razlagali njegove besede.

* **Poslancema Robiču in dr. Ploju** je ponujala Narodna stranka kandidature. Ponudbe nista sprejela. Ker jih sedaj kandidira Slovenska kmečka zveza, ju pa Narodna stranka napada in poslancu Robiču je postavila tudi protikandidata, za Ploja pa išče. Kdor se ukloni dr. Kukovec, je vse hvale vreden, kdor hoče biti neodvisen, pa je za nič, to je politika Narodne stranke.

* **Narodnost Narodne stranke.** Zadeve notarja Stupica v St. Lenartu, ki je ponujal slovenske glasove vsenemškemu poslancu Maliku zadnji „Narodni List“ ni hotel slovenski javnosti pojasniti. Zakaj ne? Notar Stupica je načelnik okrajnega odbora Narodne stranke za šentlenski okraj, torej zelo veljavna oseba v stranki. In ako se dogajajo take reči na zelenem lesu...? Ne čudimo se, da je največ zborovalcev na shodih Narodne stranke z štajerčevega tabora.

* **Jurčičeve spise** želi kupih Kršč. socialna zveza v Mariboru. Ponudbe na uredništvo!

Mariborski okraj.

m **Gregorčičeva slavnost v Mariboru.** Vstopnice za slavnost, ki se vrši v nedeljo, se dobivajo že v nedeljo popoldne med 2. in 3. uro v „Citelnici“ v Narodnem domu. Zvečer se prodajajo vstopnice od 3. ure.

m **Iz slovenjebistriške okolice** se nam poroča: „Narodni List“ mi kmetje zmiraj vračamo, pa nam ga se zmiraj pošiljajo ti celjski gospodje. Mi kmetje si ne moremo pomagati svojim vračanjem. Ali imajo ti celjski gospodje toliko denarja, da nam pošiljajo ta „Narodni List“ brezplačno. Celjski gospodje — pa brezplačno! Ta list je ravno tak kakor ptujski krot. V našem okraju itak nič ne opravi. Narodna stranka, mi smo kmetje in bomo volili kandidata Kmečke zveze kmeta Franca Pišek, posestnik in župan v Hotinjvasi. To je naš kandidat, kmetje, tega bomo volili. Zmaga je naša. — Več kmetov.

m **Sv. Ilj v Slov. gor.** Pri nas so že v vseh občinah volilni imeniki za državni zbor razporejeni. Našinci so pridno reklamirali. Vse naše pošteno kmečko in delavsko ljudstvo bo oddalo svoje glasove kandidatu Slovenske kmečke zveze, kmetu Roškarju. Kakor žujemo, se bode priredil tekem aprila velik volilni shod Kmečke zveze za St. Ilj in okolico, na katerem bo govoril naš kmečki kandidat g. Roškar. Že sedaj je veliko zanimanje za ta shod in za Kmečko zvezo. Tudi nasprotniki se trudijo za svoje protikmečke in profiljudske stranke, tako n. pr. cirniški Repnigg, slovenski renegat in po milosti naših glavni načelnik kmetijske podružnice, se zelo trudi za mariborskega Franceljna Girstmayerja. Tega mestnega bogatina, ki je le sedaj ob času volitev „kmet“, „kmečki prijatelj“ itd., bi torej rad Repnigg volil za poslanca in po njegovih komandi bi ga naj volilo vse naše ljudstvo. Pa ne boš; Ti voli slobodno Franceljna, magari če ga voli tudi cela eksekutiva odbora kmetijske podružnice, mi slovenski kmečki in delavski volilci pa bomo oddali glasove le g. Ivanu Roškarju! Pravijo, da nek pijani srakoperček, ki bi rad bil socialdemokrat, lazi krog naših in jim priporoča socialdemokratskega kandidata. No, ta pa že nič ne opravi. — Južna železnica bi rada šentljsko postajo povečala. Ali kaj si neki židje mislijo, da zahtevajo od občin, da naj te po več tisočakov prispevajo k stroškom. Res, židovska malha ni nikdar polna! Vsako leto ima južna železnica več milijonov dobička, a ljudstvo bi ji še naj potem z davčnim denarjem kolodvorske palače zidalo! — Tudi pri nas je v vinogradih zimski mrzav napravil precej škode, a zimске setve so še precej dobro ohranjene.

* **Dravinjska dolina.** Na belo nedeljo bo imel kandidat Slovenske kmečke zveze g. Franc Pišek v dravinjski dolini več shodov. Kmetje so tukaj zanj navdušeni in ne zmotijo jih tudi Stigerjevi agitatorji, ki obetajo dravinjski dolini tobak. Mi pa rečemo, ako hočete tobak saditi, potem vam tega g. Stiger gotovo ne bo izposloval, kajti on bi tudi na Dunaju molčal, kakor molči v Gradcu, ali pa bi ga pri važnih predmetih sploh ne bilo zraven kakor zadnjič. Tudi to zadevo lahko mirno prepustimo g. Pišek. G. Stiger ve, da ne bo takoj upeljan tobak, ampak da se bo naredil najprej poskus, in v to svrhu bo država vzela v najem posestvo. To posestvo bi baje Stiger rad prepustil državi, seveda ne zastojni! Stigerju ni za kmeta, ampak za lastne koristi!

m **Sv. Lovrene nad Mariborom.** Na Velikonočno nedeljo je liberalna celjska stranka po svojih zaupnikih pri nekaterih gostilničarjih pustila orlepiti velike zelene plakate, s katerimi je vabila na volilni shod „neodvisnih“ kmetov v gostilni gospoda Orosla na Lehnu v pondeljek dne 1. aprila t. l. ob

1. uri popoldne; na plakatih je bil podpisan Viktor Glaser, kandidat liberalnih celjskih advokatov, koncipientov in učiteljev. Ta shod je bil brezpomemben, čez vse klavern, tako da ni vredno o njem govoriti. Vsi so se smejali rekoč: Dobro vemo, da so celjski in drugi liberalci Glaserja za kandidata postavili, zdaj pa rečejo da „neodvisni kmetje“; torej tudi Viktor Glaser — „neodvisen kmet“? Neumnost! Vi, celjski in drugi liberalni gospodje, za take neumneže nas ne smete imeti! Tukajšnje ljudstvo rado in premišljeno bere knjige in časnike, zato pa tudi dobro zna, kako naša slovenska politika stoji, in odločno ugovarja proti tej advokatski in učiteljski nakani z „neodvisnimi kmeti“! Mi kmetje v Lehnu, Rotenbergu, Krecenbahu, v Kumenu id. nismo „neodvisni“! Močno smo odvisni od svojih pridnih drvarjev in žagarjev in hlapcev, ki nam pomagajo v gozdih, pri žagah, na poljih in doma, močno odvisni smo tudi od naših odjemalcev, namreč lesnih kupčevalcev, zakaj oni nam delajo ceno pri deskah, ne tajimo pa tudi, da smo nekateri odvisni od upnikov, od posojilnic in „Sparkas“ itd. Pojdite torej, gospod Glaser, „neodvisnih kmetov“ iskat drugam, ne pa k nam. Pri nas jih ni, gotovo tudi ne v Rušah! Ako ste vi, g. Glaser, „neodvisen kmet“, vas obudujemo in vam iz srea čestitam. Ker pa res kandidirate kot „neodvisen kmet“, vam povemo v brk, da to ni res, ampak vi kandidirate kot pred vsem od celjske liberalne stranke odvisen kmet. Če ste vi „neodvisen kmet“, potem ne poznate naših težav in potreb, zakaj mi smo v zgoraj označenem smislu odvisni. Mi se oklenemo Kmečke zveze in njenega kandidata kmeta Pišeka, ki hoče gromotno kmetom pomagati, in jih resnično storiti neodvisne od judovskih in drugih liberalnih kapitalistov. So cialdemokrati hočejo biti neodvisni od Bora, od cesarja in od kmeta! Za to se trudijo, da bi odpravili cesarstvo in ustanovili socialistično ljudovlado: se trudijo, da bi odpravili lastninske pravice do gozdov, travnikov, njiv, sploh do zemlje, in za to učijo v glavnem nemškem svojem listu „Vorwärts“ z dne 6. dec. 1891: „Niti v smisel nam ne pride, da bi podpirali kmete, če si hočejo ohraniti lastninske pravice do zemlje. Zetev ne pripada kmetom, ampak vsem ljudem.“ Glejte, g. Glaser, s tako učenci socialdemokrati se je zvezala pri letošnjih državnoborskih volitvah liberalna stranka, ki je dne 24. marca t. l. v Mariboru vas za kandidata postavila. Za to vas ne moremo voliti in nočemo. Ko bode imeli v St. Lovrenškem trgu pri gostilničarju Skačajo svoj volilni shod, se bode prepričali. Na svidenje!

m **Ali je g. Glaser kandidat ljudstva?** Ljudstvo ni nikdar mislilo nanj, izbral nam ga je zaupni shod vseh spodnještajerskih liberalcev dne 24. t. m. v Mariboru in sicer na predlog g. učitelja Lesjaka. V zahvalo za to je Glaser na svojem prvem shodeku tudi obljuboval, da bo za vse šole delal, od ljudske šole pa do vseučilišča. G. Viktor, nekaj časa še bomo vendar pustili med tem preteči, kaj ne? Ampak za nekaj drugega že sedaj delate, g. Glaser! S svojim nastopom, od katerega niti sami niti vaši podpiratelji ne upajo uspeha, boste oslabili samo slovenske vrste — na korist nemškutarjev! Vi delate proti svojemu sobratu Pišek in prilog nemškutarjske stranke! To bo dobro tudi presodilo naše narodno Pohorje ter vam obrnilo hrbet.

m **K umoru v Studencih** se nam poroča: Marija Mlinarič bila je rojena v Noričju iz znane hiše Zingovičeve. Njenega očeta in dva brata so v preteklem tednu zaprli, ker so obdolženi različnih hudodelstev. Pripomnimo, da so bili Zingoviči v tem kraju glavni dopisniki in razširjevalci ptujskega „Štajerca“. Mlinarič omožila se je pred leti na kmetijo k Mlinariču v Orehovce pri Radgoni, kjer sta živelata s svojim možem razkošno in se tudi hitro eden drugega naveličala. Seznanila se je z umorjenim kmečkim fantom Slaček-om, s katerim je pobegnila v Maribor in z njim živela kake dve leti v divjem zakonu. Kmetiji pa sta šle rakom žvižgat. Znano je, da je zahajanje v gostilno v Orehovcih, kjer županuje znani Wratschko, tako razvito, kakor menda pač malokje drugod, in da je v tej vasi zadnja leta prišla cela vrsta kmetij na kant, tako da sta sedaj v Orehovcih le dva kmeta. Kako to? Ljudje se navadno vzgledujejo nad svojim predstojnikom in ker pohaja navadno le po gostilnah, so delali tudi drugi tako. Seveda niso bili, kakor Wratschko, okr. načelniki in župani, zato so poglani kmetije hitro skozi grlo in prišli na beraško palico.

Ptujski okraj.

m **Iz Rogoške Slatine.** Oroslav Kušec je prinesel od celjskih liberalnih advokatov celo balo topakov, kjer kličejo ti „kmetje“ prave kmete na shod v Mestince. Radovedni smo, koliko naših ljudi bo šlo Kušecu na lim. Ako tu koga vprašam, kdo je kriv, da se je slatinska občina razdelila in ima sedaj okolico tako velikanska plačila? Vsak bo odgovoril: To sta kriva Kušec in Vinko Žurman! Ker so Slatinčani dosegli svojo občino, dosegli so letos tudi svoj krajni šolski svet, in kmetje bodo na leto morali čez 1000 K več plačevati za šolo, kakor sedaj. In kdo je tega kriv? Kušec in Vinko Žurman, ker sta zakrivila delitev občine. In to krivdo bodo kmetje brkovičutili sto in sto let. Kušec se je svoje dni v Šmarji naučil liberalnega mišljenja in življenja. Le kdor je tak, kakor on, bode potegnil za njim, zavedni kmetje pa nikoli.

p **Senik.** Umrla je 2 t. m. Barbara Keček v starosti 76 let. Bila je čez dve leti bolana. Bodi ji zemljica lahka! p **Sv. Bolfenk pri Središču.** Dne 1. apr. zvečer okoli 5. ure smo videli ogenj okoli Miklavževske kapele v Jeruzalemu. Zgorela je gosposka hiša Fiseranerja in še menda dve drugi koč. Od 1. aprila na 2. po noči pa je zgorela Tehokova viničarija v Gomili v župniji Sv. Bolfenka. Sodimo, da je oboje gotovo vžgala roka maščevalca. Pri Fr. Stamparju v Vuzmetincih je nekdo 1. aprila zakuril v škednju, pa so o pravem času pogasili.

p **Iz ormoškega okraja** se nam piše: Četudi smo skrajja bili nekateri za g. Kovačeca, smo sedaj, ko je g. Kovačec sam rad odstopil ter s tem pokazal, kako visoko spoštuje disciplino v Kmečki zvezi, vsi navdušeni za g. dvornega svetnika Ploja. Da smo dobili tudi od države prispevek za regulacijo Pesnice, to je v prvi vrsti njegova zasluga. Tudi če smo se zasebniki obračali do njega s to ali ono prošnjo, vsako nam je rad izpolnil ter nam v mnogostevilnih slučajih pomagal. Ko je g. Kovačec v Ptujih povedal, da odstopi, naglašal je, da pozna dobro srce dr. Ploja za kmeta. Tako je res! In zato bomo v našem okraju volili soglasno dr. Ploja!

p **Haloze.** Kakor izvemo, sta nam pridobila dr. Ploj in dr. Korosec za nesreče po toči visoko podporo pri vladi. Vsled tega smo Haložani veseli, da dr. Ploj zopet kandidira v našem okraju. Naš kandidat mora pri teh volitvah dobiti več glasov kakor kedaj poprej.

p **Ormož.** Na občnem zboru ormoške ženske podružnice družbe sv. Cirila in Metoda dne 23. snuša izvolilo se je sledeče načelnstvo: predsednica gospa Ana Rozina; namestnica gospa Roza Mikl, tajnica gđc. Urška Kuharič; namestnica gospa Ivanka dr. Žižekova; blaginjičarka gđc. Jelica Omulec; namestnica gospa Angela Porekar; za veliko skupščino gđc. Milena Lazar.

p **Pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju** priredi kmetijska podružnica shod na belo nedeljo po rani božji službi v Finzgerjevi gostilni. Gorovil bo potovalni učitelj g. Ivan Bellé.

c **V Girkovcah** priredi kmetijska podružnica pouk na belo nedeljo popoldne po večernicah v Goljatovi gostilni. Predavalo se bo o spomladanskih kmetijskih opravilih in o nameravani vodni zadrugi. Vsi posestniki ste povabljeni!

Ljutomerski okraj.

l **Kapela pri Radgoni.** Te dni odvedla je c. kr. žandarmerija v zapor Jan. Zingovič in njegova sinova Franca in Alojzija Zingovič, vsi trije posestniki v Noričju tukajšnje župnije. Obdolženi so raznih hudodelstev kakor požigov, tatvine, goljufije itd., kar so deloma tudi že priznali. Pri teh hišah je bila glavna agentura za ptujskega „Štajerca“ od njegovega početka sem. Vsiljevali so ga zlasti viničarjem in delavcem. Delavec je moral dati dnino nekaterih dni in potem je dotični dobival ta ptujski šnopsarski listič eno leto zastojni. Franc Zingovič je bil tudi stalni dopisnik tega lističa in se je večkrat tudi z imenom podpisal. Njegov brat Alojz prišel je še nedeljo 24. m. m. h. Kapeli na Roškarjev volilni shod, kjer je skušal delati nemir, a se mu to ni posrečilo, pač pa je potem izjavil v gostilni g. Horvata, da mora poslati poročilo o shodu ptujskemu „Štajercu.“ Pa za pisanje doma bržčas že ni imel več časa, ker ga je že drugo jutro še v postelji zaslegla roka pravice, in ga odvedla v zapor. Pripomnimo še, da je ta tič že bil 22 krat prej kaznovan. „Štajerc!“ pač ponosen smeš biti na svoje dopisnike! Ali boš pa skušal tudi to tajiti? O obravnavi še bomo poročali!

l **Gornjeradgonski okraj.** Resna beseda gospodom okrog Narodne stranke! Tudi v našem okraju našlo se je par liberalnih razdiralcev, ki skušajo zatrositi prepir med tukajšnje, dosedaj v slogi in miru nesebično delujoče Slovence tega obmejnega okraja. Gospoda! Če vam je v resnici kaj mar za naše obmejne kraje, ter ne nosite narodnosti samo na jeziku, tedaj vas prav resno opozarjamo, da pustite naše bojne vrste nedotaknjene, in če vam do sedaj ni bilo za narodno delo nič mar, vsaj ne poskušajte razdirati tega, kar smo si po hudem boju v zadnjih letih priborili. Naša pota so jasno začrtana, in da smo ubrali pravo struno, pričajo naši uspehi zadnjega časa, na katere smo ponosni mi, in kateri uspehi bi morali v srce razveseliti vsakega pravega rodoljubnega Slovenca. Niste nas poznali takrat, — to je bilo pred kakimi petnajstimi leti, — ko smo stali ob robu narodnega propada, ampak pustili nas takrat lastnej nemile usodi in nam prorokovali skorajšno narodno smrt. Edino naša č. duhovščina je bila, ki nas v teh hudih časih — ko je stalo naše nemčurstvo na vrhuncu svoje slave, in so se nenasitni Nemci že veselili, da oni zagospodarijo v našem lepem okraju, a iz nas napravijo sužnje na lastni zemlji — edino ta č. duhovščina je bila, ki nas kmetov takrat ni zapustila, ampak z nami delala, nas bodrila in z nami vred, v korist naroda žrtvovala nešteto krat tudi lastne koristi in večkrat z nami tudi trpela. In zdaj pa naj te delavne rodoljube morda zapustimo in začnemo delati proti njim? Samo za to, da morda pridobimo s tem kakega neznčajnega nemčurja na svojo stran? Ne in stokrat ne! Mi naše nemčurje predobro poznamo in smo ž njimi že davno obračunali, dobro vedoč, da je ime nemškutar-liberalec nerazdružljivo. Če njih hočete spreobračati vi, slobodno vam; te vam drage volje prepustimo, in če bi bili delavni rodoljubi, bi vam zaklical v sponi pregovor: Kdor se med otrobe meša, tega svinje požro! Tako pa?? Upamo, da te vrstice zadostujejo, ker imamo nujnejšega dela z našimi narodnimi nasprotniki, a če ne bo miru, poslužili se bomo ostrejšega orožja, ki bi pa vtegnilo imeti jako slabe posledice za dva glavna, v tem okraju bivajoča kolovodja Narodne stranke, bolje rečeno, stranke mi-

dih grobokopov našega milega naroda. Tedaj proč roko od našega okraja, vi vsiljivi prijatelji (?), sovražnikov bodemo se že sami branili! Z. in T.

1 Sv. Križ na Murskem polju. V poročilu veselice našega bralnega društva v „Slov. Gosp.“ št. 8 se je po nevednosti vrnila neka pomota. Stavak: č. g. kaplan Stuhec so nam s svojim kinematografom razkazovali razne slike iz Siama, katere je poslal g. inženjer Lupša, naj se razume tako: ta kinematograf je g. dr. Grosman, odvetnik v Ljutomeru, bralnemu društvu pri Sv. Juriju daroval z vsemi slikami vred, cela stvar je njega stala 200 kron. Torej naša zahvala gre v prvi vrsti v tem oziru g. dr. Grosmanu.

Shod pri Kapeli je vsestranski uspel. Zborovalci so z navdušenjem sprejeli kandidaturu g. Roškarija.

1 Pristopajte h Kmečki zvezi. Kmet Andrej Žniderič je kar na enkrat v domači vasi v Ijaševcih 20 udov pridobil. Živeli posnemalci!

Slovenjegraški okraj.

*** Šmartin pri Slov. Gradcu.** Odkar sem amostalen kmet, sem naročen na vaš list. Za to tudi poznam vaše poslance in veseli me, da Robič kandidira v našem okraju. Marsikateri kmet menda tega ne ve, da je ravno g. Robič dosegel, da se je leta 1896 zemljiški davek znižal za Štajersko za 276.195 goldinarjev, ne kron! To je tudi toliko vredno kakor kak dvojezični pečat in mi kmetje moramo take poslance držati! L. 1901 pa je prinesel nam „Slov. Gosp.“ vest, da se je gosp. Robič tudi veliko trudil, da se doseže postava o prenosu premičnin. In res se je tudi dosegla! S to postavo so se dale manjšim posestnikom olajšave pri prepisu zemljiš in posesti sploh! To je za nas kmete tudi zelo važno. Ko bom imel čas, še bom tudi druge zasluge povedal. Sedaj imam samo to: Kmetje ne dajmo se motiti po sladkih agentih iz Slovenjgradca, ampak pomislimo, Robič je že veliko za nas storil, proti nam pa nikdar nič!

Št. Ilj pod Turjakom. Na belo nedeljo 7. aprila bo tukajšnje bralno društvo po večeraiah p iredilo predstavo „Kukovica modra ptica“. Veselo bodo sprejeli in prijetno zabavani vsi člani in po njih vpeljani gostje. Na svidenje!

Celjski okraj.

e Naš shod v Trbovljah. Katoliško-narodni kmetje in krščansko-socialni delavci imajo v nedeljo dne 7. aprila skupen zaupni shod.

e Volilni boj v Trbovljah. Najhujši volilni boj je gotovo na Spodnjem Štajerskem posebna v volilnem okraju Brežice-Sevnica-Laški trg. Največja kolobocija pa je v Trbovljah. Po nastopu Narodne stranke, rešiteljice slovenskega ljudstva na Štajerskem, jelo se je tudi pri nas kršč.-socialno delavstvo in kmečko ljudstvo istega mišljenja gibati in stopilo je pogumno v bojno vrsto, da krepko odbija navale svojih sovražnikov. Narodna stranka poskuša na vse mogoče načine izpodkopati krščansko-socialna tla in ugonobiti trezno mišljenje delavstva. Pri javnem društenem zborovanju bralnega in delavskega društva pokazali so pristaši Narodne stranke svojo podlost in zaničevanje do nižjih slojev. Ker se bodo oni kričali, ki so prestopili točke javnih društenih zborovanj morali zagovarjati pred sodiščem, prestrašili so se gospodje okrog Narodne stranke in sedaj poskušajo na razne načine to udušiti. Žugajo posameznim osebam, da bi s tem uničili naš energičen nastop. Lazijo okrog gospoda rudniškega ravnatelja, da bi na kakoršenkoli način zadržali one, ki so pri premogokopu v službi in stoje pogumno na naši strani. Toda gospodje okrog Narodne stranke, ne mislite, da smo mi tako neumni. Mi dobro vemo, da, dokler bomo svojo službo zvesto opravljali kot do sedaj, se nam ne more najmanjše hudo pripetiti; kadar pa smo prosti, smemo politizirati poljubno; če bomo pa prestopili paragrafe kot ste jih vi, se bomo zagovarjali pred sodiščem, nikakor pa ne pri rudniškem ravnateljstvu. Le nasprotujte nam v službenem oziru, s tem pokazate, da nam politično ne morete do živlega. Seveda, če bi stali na vaši strani, potem, kaj ne, bi nas gotovo hvalili. Idite nas tožiti, kamor se vam poljubi in če se postavite vsi na glavo, ne odnehamo niti za las od svojega dela. Naš uspeh se bo pokazal 14. maja. Krščansko-socialno delavstvo in tebe, kmet, pa pozivljamo, da storiš svojo dolžnost in neustrašeno stojiš na stališču svojega prepričanja! Ne daj si udušiti svojega mišljenja, o katerem smo prepričani, da je edino pravo! Živela Kmečka zveza! Živelo krščansko-socialno delavstvo!

e Gotovlje pri Zalcu. Tukaj smo nasprotniki g. Robleka zaradi tega, ker ga kandidira protiljudska stranka koncipientov in liberalnih učiteljev in ker vemo, da bi moral Roblek plesati, kakor bi general Kukovec hotel. V kako družbo je prišel Roblek, se razvidi tudi iz tega, da njegovi agitatorji lažejo okoli, da je dr. Korošec povzročil nizko ceno hmelja. Vsakemu lahko zabrusite v obraz ime lažnik, ki vam kaj takega pove, ker na taki ceni so k večjemu skrivni hmeljski trgovci, ne pa politiki. Tudi o dr. Povaleju trosijo laž, da je „financer“, ki dela davke. Še enega krajarja davka ni prednisal nikomur v svojem življenju, kajti to delajo davčni uradniki, ne pa finančni komisar. Zaman se trudijo Roblekovi agitatorji, da bi Robleka spravili na poslaniški stol. Da, ako bi ne bil pri liberalni stranki, ki bo ga komandirala, bi šlo, tako pa nikdar ne. In če bo Petriček še celo vrsto neresničnih dopisov

poslal v „Narod“ o žalskem kaplanu, bo dosegel ravno nasprotno! (Dostavek uredništva: Kakor nam gotoveljski dopisnik od tej prilike piše, se ožji prijatelji Robleku očitali bolezen. Mi na to odgovorjamo, da mu nismo očitali bolehnosti, ampak samo ponovili njegovo lastno javno trditev, da je bolehen, vsled česar bi moral kmalu odložiti mandat, četudi bi bil izvoljen. Njegovo lastno javno trditev vendar smemo ponoviti, posebno če Roblek s tem ob enem naznanja, da bo kmalu zopet volitev. Za nekaj mesecev ali za eno leto samo vendar ni treba takega razburjenja zanašati med ljudstvo! To bodo nam g. Roblek in njegovi prijatelji, ako trezno sodijo, gotovo tudi sami potrdili.)

e Dol pri Hrastniku. Dolga in huda zima, ki nas je mučila skozi tri mesece, se sedaj poslavlja od nas. Če tudi nerada, morala se bo vendar umakniti toplim žarkom pomladnega solnca. Prišla bo pomlad. Vstajenje v naravi. Nekaj enakega se nam kaže tudi v narodnem oziru. Bliža se tudi tukaj dan vstajenja, dan 14. majnika, ki bo odločil za dobo dolgih šest let. Tudi nas tlačijo in ovirajo razne nasprotujoče stranke, zlasti neubni liberalizem, pod čigar okriljem se nahaja Narodna stranka, katere si je vzela v nalog, pri nas na Štajerskem razdreti slovo in mir med ljudstvom, ter z zvijačo in hinavstvom preslepiti ljudstvo, da bi ob času volitev glasovalo za njenega kandidata. Toda naše ljudstvo pozna liberalce, kajti njihovi bratci na Francoskem so nam lepo pokazali kaj znajo napraviti v državi. Vsak zaveden kmet bo ob času volitev pokazal liberalcu figo ter volil kandidata katoliške stranke. Tukaj pri nas bijemo vroč boj z Narodno stranko, ker ima ista v naši bližini v Hrastniku svoje gnezdo, kjer biva njen kandidat. V tem važnem, skoro obupnem času, nam je prišla na pomoč novo ustanovljena Kmečka zveza, katero radostno pozdravljamo kot edino rešiteljico kmečkega stanu. Njeni shodi na Laškem in v Trbovljah so nam pokazali z obilno udeležbo, da naše ljudstvo še ni izgubilo katoliškega mišljenja kakor to liberalci računajo in želijo. Pač pa se je pokazala na teh shodih Narodna stranka v vsej svoji nagoti in ostudnosti s svojim očitnim zabavljanjem in motenjem miru. Zlasti pa smo si zapomnili iz trboveljskega shoda imeni Roš in pa dolski študent, za zadnjega bi bilo najbolje, da odrine nazaj v šolo hlače trgat in prazno slamo mlaiti, saj za druga itak ni, da nam vsaj zovrso delal ne bo in pa svojim skrbnim roditeljem toliko bridkih ur in skrbi napravljaj. Dobro bi bilo, ko bi Kmečka zveza tudi pri nas priredila javen shod. Tudi dolski kmetje in delavci bomo stopili pod njen prapor ter sli pogumno v volilni boj za njenega kandidata g. dr. J. Benkoviča. Živela Kmečka zveza in njen kandidat! Liberalni Roš pa naj gre v koš!

e Iz Gornjesavinske doline. Pri nas bomo sli vsi radi volit g. prof. Robiča, njegovo delovanje že poznamo, o Ježovniku pa ne slišimo nič takega, da bi ga za poslanca priporočilo. Iz naše doline gre mnogo ljudi v Ameriko. O Robiču smo čitali, da se je veliko trudil pri domovinskih postavah, da je vsaj nekoliko boljša, za to upamo, da bo nam tudi v tem vprašanju, ki je za nas take važnosti, šel na roko. Imamo tudi nekaj krajevni želji, katere bomo g. kandidatu povedali, kakor hitro pride med nas!

e St. Miklavž nad Laškem. Župnijski travniki, ki jih je plaz čisto razril in raztrgal, so se 3. aprila začeli popravljati. Občani marijarske občine in sosednjih občin, kojih posestniki so po plazovih prizadeti, naj si to delo ogledajo. To delo sicer ni kaj novega, v Halozih n. pr. se že več let sem plazovi popravljajo, vendar se pa še to delo premalo ceni in se ima premalo upanja vanj! Potem se pa naj ustanovi „družba za ustavljanje plazov“, ki bo to dobrodelno delo v roke vzela in vsako leto nekaj plazov ustavila. Prav gotovo bi se dalo taki družbi izposlovati kaka državna podpora. Od stroškov pri takem delu še itak prevzameta država in dežela 60 proc., t. j. če stane delo 100 K, se dobi od države in dežele 60 K, pa tudi družba še posebej kake ugodnosti in podpore. Posestnik mora skrajša stroške sam pokriti, in še le po skončanem delu dobi 60% povrnjenih stroškov, za to se tega dela malokdo loti, družba bi se ga lahko. Stotisoči lahko pridejo po tej družbi v okraj. Kmečka zveza naj vzame ustvaritev te družbe v roke, pa si bo dragocen biser vpletla v venec svojih zaslug. Pa so travniki, ki merijo po 4-5 oralov in so popolnoma uničeni, a davek od njih se vendar plačuje, in vsi se dajo popraviti, da bojo popolnoma dobri travniki in njive.

e Iz laške okolice. Pri nas že kmetje in delavci teško čakajo, da bi se njim kandidat Roš predstavil. Drugače tako ne pride med nas, kakor samo takrat, kadar kandidira. Kot deželni poslanec ni nikjer naredil zborovanja, razun v Trbovljah pod varstvom dr. Korošca, da bi nam poročal o svojem delovanju za kmečki in delavski stan. Menda že ve, zakaj tako ravna. Sedaj pa misli v svojem volilnem okraju narediti kar devet zborovanj, tudi pri Sv. Jederti nad Laškem. Dobro, le pridite g. Roš, in povejte nam najprej o svojem delovanju kot poslanec v deželnem zboru, potem se le nam delajte sladke obljube, ki jih mislite izpolniti v državnem zboru, ki jih pa nikdar izpolnili ne boste, ker nimate sreča za kmečki in delavski oian!

e Smarski okraj. (Kmečki prijatelj.) Dva najimenitnejša stebra liberalne stranke sta pri nas učitelj Ferline in nadučitelj Strmšek. O prvem zna že ves svet, kak prijatelj kmetov da je, ko se je svoje dni toliko trudil za tukaj res nepotrebno zi-

danje dragocene šolske stavbe. Danes pa si oglejmo g. Strmška. Med Sentpetrani živi, in vendar je na vse pretege delal za cesto čez Polenco, kjer ima tudi svojo posestvo, in cesta od Cigana do Pristave bi padla občini St. Peter na skrb. Kmet, ti pa le plačaj! — Lani začetkom novembra je bila v St. Petru komisija radi popravitve na cerkvi in farovžkih poslopih. In takrat se je zopet pokazal g. Strmšek kot prijatelj kmetov. Svetoval je, se ve iz posebne ljubezni do č. g. župnika, cerkveno-skladnim odbornikom, naj zapisnika ne podpisujejo. Res so ga ubogali, in zdaj bodo kmetje gotovo 800 K več morali plačati, kakor bi sicer. Tak vam je ta kmečki prijatelj!

e Potrdilo. S tem potrjujem, da sem bil dne 25. marca na volilnem shodu na Teharju, katerega je sklical g. dr. Povalej in ki se je dobro obnesel. Potrjujem tudi dalje, da sem na istem shodu v kratkih besedah veliko resnice povedal. Resnica pa ti stega, ki laž in ovinke ljubi, zelo boli. Oče so mi nekdanj pravili: Bolj ko dihurja loviš in tiščiš, bolj smrdi. In res, že 13. štev. „Narodnega Lista“, glasilo neodvisnih žvižgavcev, pravi iz Teharja med drugim: Karba iz celjske okolice je imenoval volilce žalskega shoda nepoštenjake. To odločno zanimam. To je torej zopet nova laž neodvisnih in vsled tega potrjujem, da „Nar. List“ sam imenuje žalske zborovalce nepoštenjake, toda po ovinkih na moje osebo. Potrjujem nadalje, da ako bi jaz besedo nepoštenjake rabil, bi me že itak navzoči poslušalci hkrati obsodili, toda le pritrtili so še mojim besedam. Zatorej se veselim sodnijskega poziva zaradi zagovornosti, ker zagovornost bi v slučaju padla le na lažnjivega dopisuna. Sicer pa „Narodni List“ navadno takrat grozi s sodnijo, ako ljube kako laž potrditi. Ako pa me hočejo neodvisni obsoditi, pa sem na njihovo inteligentno žvižganje in tuljenje že itak od Ježelovega navajen. Nadalje potrjujem, da sem in ostanem pri Kmečki delavski zvezi, in sem odvisen, zatorej enega dne nisem mogel priti na povabilo k neodvisnim. Končno bi še Vam podal več potrdil, toda ker spoznam, da moje besede iz Narodnega doma in Teharja jako zanimajo neodvisne žvižgavce, bom si družo za prihodnje čase ohranil. Toda žalski in drugi volilci bomo volili na dan 14. maja g. dr. Povaleja, ne pa neodvisne po ovinkih. Karba iz celjske okolice.

e Izjava. V štev. 11 od 14. t. m. se trdi na drugi strani pod naslovom: „Kdo daje „Domovini“ smer?“, da nadzorujem, kakor se pravi, sedaj jaz njeno pisavo in politično smer. Jaz izjavim, da to ni res in da je list v vsakršnem obziru popolnoma neodvisen od mene, kakor sem tudi jaz popolnoma neodvisen od njega. Celje, dne 28. sušca 1907. Dr. Juro Hrašovec.

e Kandidat Roš in resnica! Na volilnem shodu na Vidmu je Roš med drugim „razoravljaj o svojem verskem stališču: nasprotniki napadajo njega in Narodno stranko, da je proti veri; on je bil vsikdar veren katoličan, je spolnoval svoje verske dolžnosti in bo vsikdar prvi, ki bo branil sveto vero, če bo v nevarnosti.“ — Potrebno je, da vsak kandidat pove, ali bo v danih slučajih branil katoliško vero ali ne, toda po našem okusu ni, da se kandidat okoli hvali, kolikokrat na teden hodi k maši, k spovedi itd. To po našem skromnem mnenju ne spada v politično javnost. Toda če se že enkrat kak kandidat o tem hvali, mora vsaj resnico govoriti. Roš pa se je, ako je gorejemu poročilu, ki je vzeto iz „Narodnega Lista“ verjeti, glede spolnjevanja verskih dolžnosti svojim volilcem nesramno lagal. G. Roš, tožite nas, če ste res tako govorili kakor poročila vaše celjsko glasilo in vse Trbovlje bo pričalo — za nas! Opomnimo samo, da so nekateri trboveljski liberalci istinito malodane od smeha popokali, ko so čitali, kako Roš v drugih krajih farba volilce s svojo po- božnostjo. In volilci! Ako Roš niti v tej stvari ne govori resnice, ali mu boste v drugih rečeh verjeli?

e V St. Petru v Sav. dol. se je ustanovilo Izobraževalno društvo. Novo društvo bo skrbelo za izobrazbo in posebno zabavo mladine. Prirejalo bo društvo veselice in predstave ter gojilo petje. Za izobrazbo se bode pa skrbelo s primerno knjižnico in s prireditvami poljudnih predavanj. Tako je prav! Št. Petrcani, le pristopite številno k izobraževalnemu društvu in ga podpirajte. Koristno je tako društvo posebno za mladino. V društvu se najlažje izobrazuje kar je v sedanjem času tolikega pomena. Poštena zabava v društvu bode blažila srce in odvracala mladino od pijančevanja in razposajenega veseljačenja.

e Roševa kandidatura se smeši. Da so kmetje v Trbovljah prepričani, kako nesposoben je Roš za poslanca, se vidi iz sledečega: Celjski generali so dobili iz Trbovelj pismo, v katerem nek priprost kmet prosi, naj se v „Nar. listu“ objavi njegova protikandidatura proti Rošu. Najbrž je hotel dotični Roša dobro potegniti, ob enem pa tudi pokazati, da bi bilo za nas volilce vse eno, pošljemo li na Danaj priprostega kmeta v navadni raševini, ali pa Roša v dragoceni sukni. O vsem tem bi mi molčali in bi nam še ne bilo prišlo namisel, če bi Roš, kakor sploh v vsaki zadevi, tudi v tej tako otročje ne postopal. Kandidatura dotičnega moža je Rošu tako možgane zmešala, da je začel njegov sluga pridno preiskovati, iz kakšnega razloga se hoče nov kandidat proti njemu postaviti. G. Roš, nepotrebno je, da si radi tega belite glavo. Gotova resnica pač je, da Vas ljudstvo ne mara.

e Železnični prehod v Gaberjih. Železnično ministrstvo je odločilo, da se postavi pri tem prehodu čuvajnico, ki bo telefonično zvezana s postajama Celje in Petrovče. Zadržnica se bode z roko odpirala. S tem je ugodeno dolgoletni zahtevi prebivalstva.

c Samomor. Agent s stroji Mihael Belšak se je dne 30. marca v Laporju obesil. Zapuška ženo in dva otroka.

c Iz šmarskega okraja nam pišejo: Ali veste gosp. urednik, kje je v našem okraju največ Štajercev? Tam, kjer je g. Strmšek, steber nove Narodne stranke, že tako dolgo nadučitelj. Za slovensko ljudstvo in njega narodni čut se ni brigal. Taki so ti narodovci!

e Laški trg. V tukajšnjem trgu se močno pogreša urar. Precej daleč na okrog ni nobenega. Če bi se kateri hotel tukaj nastaniti, ima lep prostor s posojilnični hiši.

e Volilne shode namerava celjska „narodna stranka“ prirediti po celi celjski okolici. Smrtnik in pa neizogibni Salmič, ki se povsod vmes vtika za klakerja in ki bi boljše storil, ko bi se bolj brigal za svojo obrt, katera se po tem njegovem „misijonskem“ delovanju gotovo ne bo povzdignila, sta si že brusila svoje pete po okolici zaradi prostorov za shode. Kmetje, zdaj pri teh shodih pridejo tisti, ki so vam obečali, da vas bodo za ušesa prijemali, ki so na Jožefovo tulili nad vami kakor razbesnela ciganska tolpa in vas javno sramotili, med vas. Zdaj jih primite vi za njihova kosmata ušesa! In kdor ima kaj časti v sebi, komur je več do kmeta ko do celjskih „muzikantov“, ne bo dal prostora tem sramotilec slovenskega kmeta, da bi jih še prišli na dom sramotiti in zasajat med nje razdor in prepir. Tiste hiše in tiste ljudi med nami, ki bodo pomagali tem sramotilec, si bomo že dobro zapomnili. Sramotilec kmeta ne hiše odpirati ampak — vrata pokazati.

e Paberki o volilnih shodih, ktere je priredil kandidat kmečke zveze dr. Josip Povalej. Dobilimo iz vseh krajev več dopisov o volilnih shodih, ktere je priredil dr. Povalej, vendar radi pomanjkanja prostora pustimo tukaj samo nekatere. Shod na Teharjih se je, kakor smo že zadnjic poročali, obnesel nad vse pričakovanje prav dobro. Gosp. kandidat nas je vsestransko zadovoljil ne le s svojim nastopom ampak tudi z vsestransko stvarnim izvajanjem svojega programa, in reči moram, da smo vsi zborovalci zapustili zborovanje s velikim navdušenjem in prepričanjem, da kandidat kmečke zveze g. dr. Povalej mora zmagati povsod, ker zna že v prvem trenutku pridobiti srca vseh poslušalcev. Mi Teharčani, kar nas je Slovencev, zagotavljamo, da bomo oddali vsi glasove le kandidatu kmečke zveze dr. Josipu Povalej. Pri tem pa si ne morem kaj, da ne izrečem velikega ogorčenja o lažnjivem dopisu v „Narodnem listu“ glede našega volilnega shoda. Posebno moramo zanikati, da bi se bil kandidat le z eno besedo dotaknil takozvane „narodne“ stranke, ki pa je v resnici — nemčursko — socialdemokratska, kajti kdor se veže proti nam poštenim slovenskim kmetom, ta vendar ni naroden, ni kmetu prijazen, ampak naš največji sovražnik. Glasom zapisnika je gosp. kandidat govoril o duhovnikih le sledeče: „pravijo“, da se duhovniki naj ne mešajo v javno življenje — v politiko itd., v tem „pravijo“ se morajo pač razumeti vsi nasprotniki naših sedanjih težnj in našega verskega prepričanja. Gospodu kandidatu tudi ni bilo treba zavračati po vsem stvarnega izvajanja g. Karbe, ker je ta le trdil, da dandanes ni nikdo neodvisen, ampak da je eden odvisen od teh, drugi od drugih razmer, trditev pa, da je kdo neodvisen, ali da je bil celo shod v Žalcu neodvisen, se pravi množični le pesek metati v oči, kar je ljudstvo tudi o pravem času razvidelo, in tudi uvidelo, da vodi vso to mahinacijo nemčurska socialdemokratska štajerejska „narodna“ stranka. Vsi zborovalci to drage volje potrdimo. Kmetje, pozor pred tako stranko, ki dela povsod „po ovinkih“, samo da Vas ugonobi, in vstvari sebi in svojim socialdemokratskim pristašom na Vaših podrtinah boljše bodočnost. Za to še enkrat: proč z lažnjivo „narodno stranko!“ Zavedni Teharčani.

O volilnem shodu, ktere ga je priredil dr. Jos. Povalej v Šentjurju obj. ž. smo dobili med drugimi tudi naslednje poročilo: „Zgrajamo se nad tukajšnjim lažnjivim poročevalcem „Narodnega lista“ in mu povemo na ves glas, da ne bode dolgo svojih liberalnih kozlov po Šentjurju obračal, ker bi bili drugače primorani, mu pomagati, da pride kam v boljšo službo, kjer se mladina podučuje v lažnjivosti in breznačajnosti, mi pa hočemo imeti v vsakem oziru nepokvarjen in posebno resnicoljubno in proti vsakemu pravično mladino.“

O shodu samem nočem izgubiti nobene besede, omenjam le, da nam je gosp. kandidat dr. Povalej govoril tako navdušeno, prepričevalno in ganljivo, da so celo stari možem tekle debele solze po razoranem lieu, vsi zborovalci pa smo sklenili, delati na to, da bode pri volitvi samo izvoljen pri nas dr. Povalej enoglasno. Šentjurčani.

O Sv. Jakobu na Kalobčjih laže, kakor po navadi, „Narodni list“, da je bil navzoč velik del pristašev neodvisnega kandidata. Vprašamo Vas gosp. dopisnik iz Šentjurja, kako pa, da se je kandidatura dr. Povaleja po njegovem navdušenem govoru in krasnem programu vsprejela soglasno. Glejte, glejte, kako zopet lažete! Ali je tako postopanje v spodbujo za vaš ugled? Kakor slišimo ste zraven strastnega agitatorja za „narodno stranko“ tudi učitelj v Šentjurju, no, mi iz srca obžalujemo šentjurčane, da morajo imeti tako resnicoljubne učitelje za odgojitelje svoje mladine, mi Kalobčani bi bili takim kozikom že zdavnaj rozičke odbili, upamo pa, da bodo tudi Šentjurčani vedeli, kaj jim je storiti, da drevo ne zrsne do nebes. Iz Šentjurja je pripeljal g. general Čulek, učitelj, same kmete: učitelj Kveder, učitelj Rečelj, večni študent Kristan ali po domače Cestni Anžek, ki pa je že pozabil, kdo ga je trikrat pobral na cesti in rešil, da ni v blatu poginil, kaj ne Anžek hvalnost je pač redka stvar! nadalje gostilničar Dobovišek, o katerem pa pravijo, da še celo od „farjev“, rad vzame denar, neki nemški železniški poduradnik in seveda zmiraj narodni tržan Praunseis ml. Kaj ne, samo neodvisni in pristni kmetje! Mi kmetje nismo hoteli nič vedeti o teh novih prekokih, vendar smo na prigovarjanje gosp. dra. Povaleja pustili tudi tem govoriti. Klobasarji pa so tako stvari, da je celo našim kmetom presedalo, in je vsak govornik že moral po uvodu utihniti. Pristaši narodne stranke (zgoraj navedeni) so si sami med seboj klicali „holts Maul, schau dass runterkommst — Braunseis du Kamell du“ in drugo

primerno, se pač kaže povsod nemška liberalna olika. Kaj ne to živahnost ste pač tudi mislili Vi resnicoljubni dopisnik iz Šentjurja. Šentjurčani zapomnite si zgorajšne „neodvisne kmete“, kakor si jih bomo tudi mi Kalobčani. Med nami pa je sedaj le ena misel, naš kandidat, kandidat kmečke zveze dr. Josip Povalej, mora biti pri nas voljen soglasno. Kalobčani.

Brežiški okraj.

b Velik ljudski tabor na Blanci sklicuje Slovenska kmečka zveza za Spodnje Štajersko na belo nedeljo dne 7. aprila 1907 ob ¼4. uri popoldne. Dnevni red: 1. Gospodarski načrt Slovenske kmečke zveze, govori g. deželni poslanec Ivan Roškari, načelnik Slovenske kmečke zveze; 2. Slovenska kmečka zveza in njeni nasprotniki, njen politični cilj, njena sredstva, govori g. dr. Ivan Benkovič; 3. Deželno gospodarstvo, poroča g. deželni poslanec dr. Fran Jankovič; 4. Slučajnosti. Slovenski kmetje! Pridite v obilnem številu, ako so Vam mar Vaše koristi! Vaši nasprotniki se množe! Združite se v Slovenski kmečki zvezi! S svojim številom pokažite svojo moč nasprotnikom! Odbor. Dostavek: Poskrbelo se je, da sprejema potnike tovorni vlak, ki odhaja ob ¼9. uri zvečer iz Rajhenburga proti Brežicam!

b Blanca ob Savi. Posavski kmetje! Po mnogobrojnih lepkih in letakih je naznanjen za belo nedeljo ob ¼4. uri popoldan „veliki ljudski tabor“ pri nas na Blanci. Navdušenje za kmečko stvar, kakoršno zaslopa Slovenska kmečka zveza, je naraslo v zadnjem času tako, da se shodi, katere prireja ta zveza, ne morejo vršiti več med štirimi stenami. Velikanska udeležba na teh shodih nas sili ven pod milo nebo. Na Blanci se torej snidemo na prostem, v „taboru slovenskih katoliških kmetov.“ Kakor vse kaže, bode na belo nedeljo, posebno ako se bode vreme ugodno, na Blanci ljudstva, da se bode kar trlo. Tu si bodejo segali v roke kmetje iz Laškega okraja, ki pridejo v družbi s kmečkimi koreninami iz Sevnice, s kmeti tam doli od tihe, nevarne Sotle. Šentlenarčan bode pozdravljaj kmečkega brata iz Brežice in Dobove. Pišečani, Sromelčani, Zdolčani in Videmčani pa se bodo ta dan z vrliimi kmeti iz rajhenburške župnije zaprisegli, da hočejo biti pri bližajočih se državnozbornih volitvah kakor en mož za kandidata Slovenske kmečke zveze, katera je le edina prava prijateljica do sedaj tako zatiranega kmečkega stanu. Na svidenje v nedeljo na Blanci bratje trpin! Na svidenje, katoliški kmetje!

b Baron Moscon kandidira v brežiškem volilnem okraju. Za 7. t. m. je sklical volilni shod v Župelevo na Bizelskem, da „volilce prosi za zaupanje.“ Našemu kandidatu dr. Benkoviču ta kandidatura ne bode mnoge škode napravila, vendar treba vse pozornosti in volilcem pravočasno položaj pojasniti. Baron Moscon kandidira baje na mišljaj z višjega mesta: s tem je dovolj rečeno. Nemškemu graščaku, ki je odvisen od vlade, ki kandidira na migljaj od zgoraj, ki je še vedno liberalno-nemški deželni poslanec, ki v okrajnem zastopu glasuje zoper Slovence, ki je 6 let v državnem zboru molčal (k večjemu konec debate predlagal), takemu kandidatu Slovenska kmečka zveza ne da nobenega glasu. S to kandidaturo se bomo še pečali.

b St. Vid pri Planini. Na Velikonočni nedelje se je tukaj otvorilo „gospodarsko bratno društvo.“ Naše vrlo in po naobrazbi koorneče ljudstvo je ta dogodek z veseljem pozdravilo. Koj prvi dan je pristopilo 76 udov. — Na belo nedeljo je pri nas volilni shod. Govori kandidat Slovenske kmečke zveze dr. Korošec.

b Dobje. Na belo nedeljo dne 7. aprila priredi kozjansko politično društvo pri nas volilni shod, na katerem bo govoril kandidat Slovenske kmečke zveze dr. Korošec.

b Zdofo, občina Pletenje. Dne 25. marca t. l. ste obe stranki priredili volilni shod, nemškutarško-liberalno-šnopsarska stranka je zborovala pri Nemcu Černogatu, in slovenska kmečka stranka pa pri gostilničarju Šobatu Janezu. Zadnji „Narodni List“ naj sam sebe po čalugah udari, ker pravi, da je bilo pri Črnogatu več volilcev in zborovalcev, ko pri Šobatu. Mogoče je res bilo več ljudstva, a čez polovico je bilo samo mladeničev in žensk, ki nimajo volilne pravice. Pri Črnogatu so bili nemškutarji in tudi šnopsarji. Tamkaj je bil tudi generalni agent Jože Petrišič iz St. Lenarta pri Brežicah. On je agent liberalne stranke in po volitvi bo šel na sv. Kum za brodnika, da se bo v čolnu vozil celi mesec junij 1907. Pri Janezu Šoba je bilo okoli 150 zborovalcev samih mož Slovenske kmečke zveze, sami pametni možje. Sprejeli so enoglasno kandidata dr. Benkoviča in mu zaklicali trikratni živijo.

b Laži „Narodnega lista“ o dr. Benkoviču. O našem kandidatu dr. Benkoviču je „Narodni List“ nakopičil že toliko laži, da se to mora vsakemu poštenemu človeku gabit. „Narodni List“ 1. laže, da je dr. Benkovič v par letih bogat postal; 2. laže, da je dr. Benkovič moral sodno službo zapustiti (izstopil je prostovoljno); 3. laže, da je dr. Benkovič žandarje zoper kmete na pomoč klical (ta laž je popolnoma iz trte zvita!); 4. laže, da dr. Benkovič domače dopise sprejema (saj je s svojimi pritožbami dosegel, da uradi skoro izključno slovenski ž njim občujejo); 5. laže, da hoče dr. Benkovič po

volitvah okraj zapustiti in se v Maribor preseliti (tega veselja dr. Benkovič ne bo napravil tem obrekovalcem!); 6. laže, da dr. Benkovič kmete odira (dr. Karlovšek, dr. Kukovec, dr. Stiker, dr. Gosak in drugi dohtarji Narodne stranke vsi skupaj ne bodo nikdar toliko brezplačno storili za kmečko prebivalstvo, kolikor je dr. Benkovič do sedaj storil!); 7. laže, da dr. Benkovič hujska zoper Narodno stranko (pač pa gotovo svojega hrbta ne bo mirno držal Narodni stranki!); 8. laže, da dr. Benkovič za okraj ni ničesar storil (pač pa je v poldrugem letu storil več, nego je ali bo Roš kedaj storil!).

b Blanca ob Savi. Katoliški, posavski kmetje! Kedo vas vabi v nedeljo dne 7. aprila na Blanco? Vabi vas vaš prijatelj. Kliče vas priprost kmet Iv. Roškari. Kliče vas mož, ki ima posestvo, kakor ga imate vi! Kliče vas mož, ki mora to posestvo z lastno roko v potu svojega obraza obdelovati, kakor vi svoje. Kliče vas mož, ki je osebnoprepričan, da mu pri največjem naporu in trudu ni več moč, če, pošteno živeti na lastnem domu, ako se vzdružuje še nadalje vse naprave, ki so v kvar vašemu stanu. Kliče vas mož, kateremu je znana vaša beda in pa vaše gorje. Poslušajte njegov glas! On vam hoče dobro. On vam po svojih močeh hoče — resnično hoče pomagati. Za to pa le pridite in poslušajte njegove namene in njegove nasvete! Žal vam ne bode. Slišali bode tudi in spoznali še druge prijatelje svoje. Brez hinavstva in laži — pri Narodni stranki, katera vas hoče storiti sužnje svojih brezverskih nakan, je hinavstvo in laž posebna čednost — se vam bode govorilo. Brez hinavstva in laži se bode tudi sklepalo. Na svidenje na Blanci!

b Iz Posavja. Slovenski katoliški fantje! Težnje vaših očetov so vaše težnje. Prej ali slej nastopili bode tudi vi težko pot ubogega ratarja. Prej ali slej bode tudi vi spoznali, kaj se pravi dandanes „na kmetih“ gospodariti. Prej ali slej se tudi v vas zbudi smisel za zboljšanje kmečkega stanu. Tudi vi ste vabljeni v nedeljo na Blanco. Tudi vam je dana prilika, da se navdušite ta dan za dobro krščansko stvar v kmečkem interesu. Naj vam ne bode žal nekaj stopinj! Pridite tudi vi v mnogobrojnem številu! Skupno z vašimi očeti se hočemo navduševati za blagor in prospeh kmečkega stanu. In skupno z vašimi očeti se hočemo navdušiti za boj proti liberalnim, kmetu sovražnim doktorjem, uradnikom, škricem in učiteljem. Fantje iz Posavja! Na korajžno svidenje v nedeljo na Blanci!

b Dobje pri Planini. Pozivljam še enkrat dopisnika iz Dobja, da se podpiše in mi da priliko se zagovarjati in braniti. Nagromadil je v „Štajerou“ in „Slov. Narodu“ toliko laži o meni, da mu moram javno dokazati, kako krivično je ravnal s svojim dopisovanjem. Ker se pa vse to oštudno dopisovanje suče vedno v smeri, kakor da bi jaz delal krivico svojim župljanom, posebno g. nadučitelju Valentinu Pulku in Francu Dernaču, in kakor da bi dajal s svojim življenjem pohujšanje; prosim javno svoje cerkvene predstojnike, kakor sem to že opetovano pismeno prosil, da se blagovolijo prepričati, koliko verjetnosti imajo ti anonimni, mene zadevajoči napadi. Zahtevam in prosim pa tudi, da se prepričajo šolske oblasti, od katere strani in česa je bil točen g. nadučitelj Valentin Pulko in kaj se mu je dokazalo. Pa tudi Francu Dernaču pozivljam, naj pove odkrito, kedo ga je obdolžil nekaterih dejanj in naj se opere, jaz ga ne morem, ker mi velikodušno piše, da mi „vse te obdolžitve iz srca odpusti.“ Če ste dopisniki res „resnicoljubni in napredni farani“, kakor se radi podpišujete, stopite „naprej“ v javnost, da se pogovorimo in vas bodo še drugi spoznali ter izvedeli resnico! Velikodušnega priznanja ne prosim za sebe. Jernej Vurkelc, župnik.

Narodno gospodarstvo.

Statistika.

Pomen statistike zna dandanes že skoraj sleherni, ki kaj čita, ceniti. V listu, katerega čita, zanimajo vsakega razni statistični podatki, ki so podlaga različnemu pri kulturnih razmerah važnemu razmotrivanju. Mnogo važnih podjetij kakor zavarovalnice i. t. d. osnovano je že na podlagi statistike. Tudi statistika poljedelstva je jako važna. V skupnem gospodarskem življenju tolikih različnih slojev je velikega pomena vedeti, koliko ta ali oni prideljuje, v kakem razmerju zamore ožjim potrebam zadoščati, v kakem razmerju se zamore udeležiti izvajanja, v kaki meri je treba eno ali drugo pri delovanju ščititi. Dobivajo se že sedaj statistični podatki poljedelstva. V katastru je obsežnost polja določena. Tudi je lahko določiti, koliko se je na enoti površine n. pr. tega ali onega pridelalo. Vendar pa le niso ti podatki še dovolj zanesljivi, kajti znana je površina onega polja vkup ne pa v kakem razmerju se na tem polju ena ali druga rastlina prideluje. Poljskih rastlin je pa zelo mnogo. Da se v tej zadevi napake kolikor mogoče zmanjšajo, je treba kolikor mogoče natančno dognati razmerje površja, ki se poprečno eni ali drugi kulturi v posameznih občinah oziroma okrajih eni ali drugi rastlini odločuje. Po višjem nalogu sem v okrajih svojega delokroga jaz to delo prevzel ter pričnem z istim kakor hitro bode za to čas ugoden. Ker je to naloga za splošno korist, nadejam se v tej zadevi tudi po možnosti splošne podpore. Zato treba v posameznih občinah le podpore posameznih posestnikov in imeli bi ti dati v ta namen potrebne podatke. Ker so pa nekateri, ki v vsakem poizvedovanju slutijo kako novo ne-

varnost, te naj bi razumnejši podučili. V ta namen priobčim tudi to notico, da še ne bode treba v vsakem slučaju na novo, na dolgo in široko razlagati.

Maribor, 29. marca 1907.

Ivan Belle.

Občni zbor c. kr. kmetijske družbe.

Dne 3. in 4. t. m. se je vršil 84. občni zbor c. kr. kmetijske družbe. Zadnji čas se je po časnikih večkrat pisalo o tej družbi, odkar so se spodnještajerski kmetje začeli zanjo bolj zanimati in je tudi gosp. dr. Korošec v državnem zboru stavil interpelacijo, zakaj da ne sprejema več novoustanovljenih slovenskih podružnic. Gotovo je bil tudi že čas, da smo se spomnili te družbe, ki je ustanovljena tudi v prosepah spodnje štajerskega kmetijstva, in ki izdaja tudi od naših davčnih denarjev leto na leto toliko tisočev. Vendar je na Spodnještajerskem do zadnjega časa bilo toliko posestnikov, ki niso niti vedeli, kaj je c. kr. kmetijska družba.

Letošnjemu občenemu zboru se je predložilo 82 deloma tudi za nas Slovence prav važnih zadev v pretresovanje. Za danes naj poročamo to-le:

Osrednji odbor je predložil občenemu zboru spremembo in sedanjim razmeram primernejše glasilo društvenih pravil. A kar se tiče števila udov centralnega odbora, bodemo Slovenci še na slabšem nego do zdaj. Predlog se glasi, da naj se poviša število odbornikov od 18 na 24. Ker bo pa po novih pravilih plenum (t. j. vsi odposlanci obnem) volil 15 odbornikov, medtem ko jih je po starih pravilih samo 9, ne bodemo Slovenci nikdar mogli priti do pravičnega zastopstva in upliva v osrednjem odboru. Delegat J. Čede torej predlaga in zahteva, naj se po novih pravilih Slovence zagotovi vsaj četrtina odbornikov. V to svrhu naj volijo tri skupine, namreč Zgornje-, Srednje- in Spodnještajersko po 6 odbornikov. Druge naj voli potem plenum. Gosp. predlagatelj izrazi tudi vpravičeno željo, da, ako bo število slovenskih podružnic še naraslo, naj se v prihodnje voli tudi eden podpredsednik iz sredine slovenskih delegatov. Toda nemška večina se je temu predlogu krototala in slišale so se med nemškimi zborovalci razne zasmehujoče opazke. Gosp. predsednik jih je moral z zvoncec klicati k miru. Girstmajer Franc je predgovorniku ugovarjal, češ, da je dozdaj predsednik družbe grof Attems bil celó pravičen vsej deželi, česar pa gosp. predgovornik sploh ni tajil. Še eden ali dva govornika sta se oglasila, češ, da so pravila dobro premišljena in modro spremenjena, in naj jih skupščina sprejme, kakor jih odbor predlaga. Pri glasovanju so bili Slovenci sveda preglašeni. Tudi milejši predlog, ki ga je stavil videmske podružnice načelnik in delegat g. dr. Schmirmaul, naj volijo skupine Zgornje-, Srednje- in Spodnještajersko po 4 odposlance in potem cela skupščina še 12 je bil kratkotalo odklonjen.

Naj nam to ne vzame poguma; ampak kličemo spodnje štajerske posestnike, pristopajte vendar k tej gotovo vlekorišni družbi in terjajte od nje to, kar je vašega. Letos bo izdala družba 291.570 K. Skusimo od te svote doseči, kolikor le mogoče, saj je tu naš davčni denar. Na letošnji skupščini je bilo potrjenih 9 novih, med temi 5 slovenskih podružnic: Sv. Benedikt, Dobrna, Sv. Jur v Slov. goricah, Št. Jur ob juž. železnici in Šmihel nad Mozirjem. Delujmo na to, da se jih letos še več ustanovi, in da se zaspane prebudé, ter se nas tako vsako leto več delegatov snide. Zdaj upamo, da se ne bode stavilo več ovir pri snovanju novih slovenskih podružnic. Potrebno je, da se slovenski delegati vsako leto pred skupščino na dogovorjenem mestu snidejo radi skupnega in enotnega postopanja pri obnem zboru, in sploh naj stopijo slovenske podružnice med seboj v ožjo dotiko. O nadaljnjih razpravah prihodnjic.

g Kaj storijo kmetijske zadruge za malega posestnika? Kmetijske zadruge 1. donašajo kmetu več dohodkov in povzročajo manj stroškov, 2. oživljajo samozavest in vodijo k medsebojnemu zaupanju, 3. upliva, da se majhen posestnik zaveda, kako veliko moč in veljavo ima, ako se združi s svojimi sotrpini, 4. delujejo za odpravo zavisti, sovraštva in nevoščljivosti, 5. navajajo k varčevanju in k knjigovodstvu ter umnemu gospodarstvu, 6. izobražujejo kmete, vzgojujejo in uče jih mladim vzgojati, 7. pripomorejo k cenejšemu nakupu in dražji prodaji ter množe blagostanje, 8. varujejo kmete pred izkoriščevanjem, 9. preskrbujejo kredit in cen obraten kapital, 10. ustvarjajo s tem neodvisnost, prostost in blagostanje kmečkemu stanu ter donašajo plačilo za trudapolno, težavno delo, katero si kmet zasluži; to pa le tedaj, če je vodstvo zadruge v dobrih rokah in so zadržarji složni.

g Danska je država, v kateri vladajo poljedelci. Ta država je danes ena izmed najbogatejših in najsrečnejših držav v Evropi. Tam se vsak poljedelec nauči najpoprej dobro brati, pisati in računati; potem hodi v poljedelsko (kmetijsko) šolo in ko tu izvrši svoje nauke, se vrne na svoj dom, da dela na svojem posestvu. Danska ima nebroj poljedelskih šol in vse so dobro urejene in izvrstno preskrbljene. Vsako leto pride iz teh šol nad 3000 izučeni poljedelskih delavcev. Posestva se obdelujejo po pravilih umnega gospodarstva. Ti poljedelci so najuplivelnejše osebe v državi in tvorijo večino v državnem zboru, kjer sklepajo zakone v prid delavstva in poljedelstva.

Književnost.

Nova knjiga. O prvinah in spojinah. Osnovni nauki iz kemije, rudninoznanstva in hruboznanstva. S posebnim ozirom na hranitbo pitomih rastlin spisal Frančišek Stupar, tajniški pristav c. kr. kmetijske družbe kranjske. Ljubljana. Natisnila „Učiteljska tiskarna.“ 87 podob. 144 strani. Knjiga stane v tiskarni 1 K 50 v, po pošti 1 K 60 v.

„Bogu, kar je božjega.“ Spisal Fr. S. Finžgar. Ljubljana 1906. Založila „Katoška Bukvarna“.

Tako je naslov novemu molitveniku, ki nam je jasen dokaz, da se da tudi doma napraviti nekaj, kar presega ne samo po vsebini, temveč tudi po zunanji obliki tuje izvede te vrste. Vezava je dvojna: 1, z upogljivimi platnicami za gospode: fino umetno usnje z rdečo obrezo 1 K; šavreno usnje z zlato obrezo 2 K 20; najfinejša teletina z zlato obrezo 3 K; 2, s fino vatiranimi platnicami za dame: fina umet. teletina z zlato obrezo 1 K 90 h; šavreno usnje z zlato obrezo 2 K 20 h; najfinejša teletina z zlato obrezo 3 K. Molitvenik toplo priporočamo.

Novi državnozborni volilni red z zemljevidom in imenikom volilnih okrajev na Kranjskem, Štajerskem, Koroškem in Primorskem se naroča v „Katoški Bukvarni“ v Ljubljani. Cena 60 h, s poštnino 70 h. — Tudi „Naš Dom“ se še dobiva v naši tiskarni, v katerem je volilni red za Štajersko razložen.

Naša zvezda, op. 87. Besede spisal Simon Gregorčič, za samospev s klavirjem zložil Anton Foerster. V Ljubljani 1907. Založila „Katoška Bukvarna“, tiskala „Katoška tiskarna.“ Cena 80 vin. Čisti dohodek je namenjen Gregorčičevemu spomeniku. Zopet nova skladba dičnega skladatelja. Pisana je za visoki glas s spremljanjem glasovira. Gotovo je bodo z veseljem pozdravili naši pevski krogi, saj je komponirana s fineso, da bi se tudi v koncertni dvorani poslušala z zanosom. Sploh pa o skladbi ne moremo izreči lepše pohvale, kakor če rečemo, da je skladba globoko zamišljena ilustracija besedila, in to ne le v napevu, ampak tudi po spremljavi. Skladbo zelo priporočamo! Naroča se v „Katoški Bukvarni.“ Fr. Kimovec.

Drobtinice.

d Katoličani v Združenih državah. V združenih državah in njenih kolonijah je 21 milijonov katolikov. V samih združenih državah je naraslo število katolikov od leta 1905 za pol milijona duš.

d Največji zvon na svetu imajo na Japonskem v Osaki. Visok je osem metrov, v obsegu meri 17 metrov, tehta pa 180.000 kilogramov. Preje je bil največji zvon na Ruskem v Moskvi, ki je še sedaj najtežji. Največji zvon v Nemčiji je v Kolinu; v ok je 3 : 1 m, težek pa 25.250 kg.

d Zobje s kovaškimi kleščami izdrl dninar Herman kmetu Burgu v občini Barkonži na Ogrskem. Herman je potegnil tako krepko, da ni izdrl le zoba, ampak kar vso čeljust. Burgo je omedlel in v kratkem umrl. Konstatovali so, da so bile klešče zarjavele in da se je zato Burgo kri zastropila. Proti Hermanu se je uvedla kazenska preiskava.

d Četrta milijona kazni je plačal avtomobilist grof Novilles v Caeni na Francoskem; povozil je namreč nadporočnika Croiseja, da je le-ta umrl. Sodišče ga je obsodilo, da mora plačati vdovi pokojnika za njegove štiri nedorasle otroke odškodnino v znesku četrta milijona frankov.

d Oklopni policijski avtomobil v Petrogradu. Ker so bili bombni in drugi napadi na policijo v Petrogradu na dnevnem redu, uvedla je oblast takozvane oklopne avtomobile, sedaj za poiskunjo enega. Avtomobil je obložen z debelimi železnimi ploščami, ki so sivo pobarvane in ima v sredi stolpič, v katerem se nahaja majhen brzostrelni top. V avtomobilu se vozi policijski prefekt pri nadzoru. Upajo, da bo tako zavarovan pred napadi. Če se obnese, uvedejo še več takih avtomobilov.

d Ljudje prežvekovanci. Angleški zdravnik dr. Brokebank pripoveduje o neki rodbini, v kateri so sami prežvekovanci že v petem kolenu. Zdravnik ni mogel dognati, ali je temu vzrok nepravilnost želodca ali le navada. Dejstvo je, da vsi člani te rodbine kmalu po obedu brez kake slabosti s posebno slastjo dobe zaužite jedi nazaj v usta, da jih še enkrat prežvečijo in požrejo ali pa izpljuvajo. Pri tem nimajo jedila zoprnega duha in okusa. Nekaterim je pač mogoče, da se premagajo prežvekovanja, posebno v navzočnosti tujih ljudi, toda posledica je, da želodec potem slabo prebavlja.

d Ali se živali jokajo? Vsakdo je že slišal pregovor o krokodilovih in mačjih solzah, a ravno pri teh dveh živalih še učenjaki dosedaj niso mogli dognati, ali res pretakajo solze. Pač pa pripovedujejo potniki, ki so potovali skozi sirijsko puščavo, da so se konji jokali vsled žeje. Tudi pri mežjih je baje opaziti, da točijo solze, ako se spodtaknejo in ranijo na nogi. Isto se pripoveduje o kamelah. Opica čestokrat glasno zajoka. Sloveči lovec Schilling pripoveduje o žirafi, ki je glasno jokala, ko se je obstreljeni približal. Tudi ježe so lovci že videli jokati, kadar izgube mlade. Gordon Kuming pripoveduje, da je videl smrtnoranjenežnega slona, ki se je jokal.

V Mali Aziji je preplavila reka Tigris celo nižavo okoli mesta Bagdad. V mestu se je porušilo 150 hiš; pri tem je ponesrečilo mnogo ljudi.

d Smešnica. A.: „Kako pa poznaš ti pečeno kokoš, če je bila stara ali mlada?“ — B.: „Po zobeh!“ — A.: „Nikar se ne šali! Saj kokoš nima zob!“ — B.: „To nič ne de, saj jih imam jaz!“

Iz drugih slovanskih dežel.

† Socialdemokrati proti veri. Iz Zagreba nam piše naš rojak dogodek, ki jasno priča, kako zagriženi nasprotniki vere so socialdemokratiz. Pred nekaj dnevi je umrl v zagrebški bolnišnici neki zidar, ki je bil ud socialdemokratske stranke. Pred smrtjo je odločno prosil, naj gre duhovnik z njegovim sprevedom. Med potom pa se nabere cela tolpa socialdemokratov, ki s silo odstrani duhovnika od spreveda. Grozili so mu s pobojem, da je moral zbežati v neko hišo. In vendar kričijo socialdemokrati, da niso proti veri!

† Nemška zagriženost. Pred par dnevi sta se na živinskem trgu v Celovcu pogovarjala dva Slovence v slovenščini. Nasproti jima je prišla v boljše kroge spadajoča komaj šoli odrasla „fajla“; zaslišavši slovensko govornico, pogleda Slovence z najstrupenejšim pogledom, pljune v stran in ko je bila kakih petnajst korakov od njih oddaljena, je začela brez vsakega povoda od strani Slovencev vpiti: „Ferdomten bindischen Hajduken!“ Ker je Slovenec stopil za njo, jo je ubrala. Take cvetke poganja nemška kultura.

Najnovejše novice.

G. Franc Pišek bo imel volilno zborovanje v nedeljo dne 7. aprila tudi v Poljčanah pri s. Gajšku. Začetek po večernicah. Dne 14. govori g. Pišek v Vitanju po prvem opravilu, v Stranicaah po drugem opravilu.

Kandidat Kmečke zveze, dr. Jos. Povalej, priredi na belo nedeljo, 7. aprila t. l. volilni shod in sicer v Galiciji popoldne ob pol 3. Vabijo se vsi pristaši kmečke zveze, da pridejo v obilnem številu.

k Velenje. Na belo nedeljo, dne 7. aprila t. l. bo popoldne ob 3. uri volilni shod v Velenju pri gosp. Skaza. Govori naš kandidat prof. Franc Robič. Pristaši, pridite!

m Kandidat „Narodne stranke“ zboruje v nemški gostilni! Iz Slov. Bistrice se poroča, da bo priredil tam liberalni kandidat Glaser volilni shod — v nemški gostilni. Ali je to „narodno“?

m Zg. Duplek. Viničar Jakob Kopčič je na veliko nočno nedeljo streljal s staro pištolo, ki se je razpočila in ga hudo ranila na roki.

m Prst mu je odtrgalo. V Mariboru je na veliko nočni ponedeljek ključavničarski učenec Janez Hrasnik nabasal plinovo cev s smodnikom, ker je hotel z njo streljati. Cev se je razpočila in mu odtrgala dva prsta na desni roki.

Novo lovsko postavo je razglasila uradna „Grazer Zeitung“. Postava stopi še le 10. aprila v veljavo. Mi jo preobčimo v eni prihodnjih številk.

Na Koroškem prirejajo Slovenci pridno shode. Vsi shodi so bili obilno obiskani.

p Ptuj. Umrl je tukaj dne 2. t. m. Dominik Hieselberger, stotnik v pokoju. — V prsa se je ustrelil komij Jožef Fellner. Kaj je gnalo 19letnega fanta v smrt, se ne ve. — Ptujski župan Ornig hoče sklicati v Ptuj javno zborovanje, da se bo pral zaradi obdolžitve, katere ma je zabrusil v obraz deželni poslanec Šaherl.

k Vitanje. Imeniki volilcev za državni zbor so sestavljeni. Ostali bodo gotovo nespremenjeni. Iz tistih se vidi, da občina Ljubnica šteje 116, Spod. Dolič 88, Paka 78, Brezen 69 volilcev. Ti bodo vsi volili moža, katerega bo Kmečka zveza v zadnjem „Slov. Gospodarju“ pred volitvijo za poslanca priporočala! Zeleti je, da se proglašeni kandidat g. Pišek tudi v okrožju Vitanje predstavi pred to volitvijo.

Kmečki upor v Rumuniji. Današnja poročila poročajo, da je v nekaterih okrajih zopet pričakovati nemirov. Listi iz Bukarešta to zagotovo trdijo. V nekaterih vaseh so zopet kmetje šli nad jude in druge svoje izseovalce. Artilerija je prihitala napadenim na pomoč. Židovski listi nesramno pišejo o kmečkem gibanju.

Listnina uredništva.

Bočna pri Gornjemgradu: Prihodnjic, danes ni bilo mogoče. — Št. Lovrenc v Slov. gor.: Istotako. — Sv. Benedikt in Sv. Bolfank: Naj boljše je na take napade niti odgovarjati. Katero poštenega sloveka pa še ta list ni oblatil? Pozdravljeni! — Šmartin pri Slov. gradu: Kdo je načelnik? Prosimo tudi, da se čitljivo podpiseta, da se lahko potem tudi osebnost na vas obrnemo. — Maianedolja: Hvala lepa za doposlani dopis, toda preveč je osebno in tako oster, da bi imeli sitnosti. Zastavite zopet svoje pero!

Tržne cene

v Mariboru od 28. marca do 5. aprila 1906.

Živila	100 kg	od		do	
		K	h	K	h
Pšenica		16	—	—	—
riž		15	—	—	—
ječmen		16	—	—	—
oves		16	50	—	—
koruza		13	50	—	—
proso		16	—	—	—
ajda		17	—	—	—
seno		5	—	—	—
slama		4	60	—	—
fišola	1 kg	—	90	—	—
grah		—	62	—	—
leča		—	62	—	—
krompir		—	8	—	—
sir		—	82	—	—
surovo maalo		2	60	—	—
maalo		2	40	—	—
špehl, srož		1	30	—	—
solje, kislo		—	82	—	—
repa, kisla		—	20	—	—
mleko	1 lit.	—	20	—	—
ametana, sladka		—	72	—	—
kisla		—	84	—	—
solje	100 glav	—	—	—	—
jajce	1 kom.	—	6	—	—

Loterijske številke.

89 marca 1907.

TRST	52	63	46	31	59
LINC	59	48	38	60	12